

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
Participation in determining local development policy of people in
the area of Bang Sakae Subdistrict Administrative Organization, Bang
Khonthi District, Samut Songkhram Province

ปิยทัศน์ ตะโหนดงาม¹ สันฐาน ชยอนันท์² พิสินันท์ สุสวัสดิ์ทองคำ³
Piyat Tanodngam, Sunthan Chayanon, Pisanan Susawatthongkam

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก จำนวน 361 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอ้างอิงใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม และ F-test ใช้สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อมีระดับมากทุกข้อ ลำดับแรก ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ การทดสอบสมมุติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการ

Received: 2021-06-23 Revised: 2021-07-23 Accepted: 2021-07-27

¹ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: pipat6156@gmail.com

^{2 3} วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University

พัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นก็ต่อเมื่อมีผลประโยชน์ที่จะได้รับ

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this research was to study the level of participation in the local development policy of the people in the Bang Sakae Subdistrict Administrative Organization area. To compare the participation in local development policy formulation classified by individual factors and to study the guidelines for participation in the local development policy formulation of people in the Bang Sakae Subdistrict Administrative Organization area. This research study was a mixed research consisting of quantitative and qualitative research. In quantitative research, the researcher used questionnaires. It is a tool for collecting information. The sample used was 361 people in the Bang Sakae Subdistrict Administrative Organization area using a simple random sampling. Descriptive statistics, mean, percentage and standard deviation were used. Referential statistics The F-test was used for individual factor differences with variables divided into 2 groups, and the F-test was used for one-way ANOVA. qualitative research Use an in-depth interview and participative observations. Data examined by a triangular method. The results showed that the overall participation in local development policy formulation was at a high level. If considered on a case-by-case basis, every item has a high level. First, the aspect of participation in benefits. Participation in operations Participation in the evaluation and participation in decision-making, respectively. The test of personal factor hypothesis was different. There were different levels of opinion towards participation in local development policy making. no different The interview results revealed that people will take part in the formulation of local development policies only when there are benefits to be gained.

Keywords: Participation; Local Development

บทนำ (Introduction)

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทั้งในระดับองค์กร ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจาก

เป็นองค์กรปกครองที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาผ่านท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารและพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุดด้วยการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะหรือการเสนอความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือกเพื่อให้เป็นฉันทามติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลให้การดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะที่สำคัญ 3 ส่วนหลัก คือ (1) การมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย (2) การติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (3) การสะท้อนกลับถึงค่านิยมต่อของประชาชน นโยบาย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบาย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมีใช้เพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ส่วนราชการมีหน้าที่ในการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น (ณัฐหทัย เดโชพัฒน์ ชาญานิน, 2556)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2546) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่รัฐให้อิสระในการบริหารงาน มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอำนาจหน้าที่อื่นๆ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสปกครองตนเองตามหลักของการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยการที่ประชาชนสามารถเลือกตัวแทนเข้าไปบริหารงานหรือพัฒนาชุมชนของตนเองได้โดยตรง ดังนั้น ประชาชนในชุมชนควรรับรู้ว่าคุณสมบัติที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และมีบทบาทในการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ภารกิจของการพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้มีการกำหนดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลและตามแผนพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนดังกล่าว่า จึงมีความจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเพราะการมีส่วนร่วมนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกระดับ ตั้งแต่องค์กรชุมชนขนาดเล็กในชนบทจนถึงการพัฒนาประเทศที่ต้องใช้มติของภาคประชาชนในการจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันรับผลตอบแทนจากการที่ได้ทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผลจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ

นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ, 2548) อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายโดยไม่คำนึงถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้ ความเข้าใจบทบาท อำนาจหน้าที่ของตน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นอย่างจริงจัง อีกทั้งยังขาดการประสานงานที่ดีกับกลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทำให้การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการบริหารพัฒนา (จาริณี แจ่มจำ, 2553)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจของประชาชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุดและไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงทำให้เกิดปัญหา เช่น ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ราคา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากขึ้น ยิ่งพัฒนาเท่าไรก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้ประชาชนพ้นจากสภาพความยากจนได้ ภาคประชาชนจึงจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนจะเป็นพลังขับเคลื่อนให้การพัฒนาเป็นไปตามความต้องการของชุมชน เพราะเป็นการพัฒนาจากการรับรู้ปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความสุขความสมบูรณ์ขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม” ว่าอยู่ในระดับใด และมีแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามได้อย่างไร ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น อันเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาของชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และสร้างรากฐานให้ชุมชนเข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Purpose or Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ วิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3,707 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก ณ เดือนมกราคม 2564)

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 361 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1.1 แบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2 แบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.3 แบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น

1.4 ปัญหาและอุปสรรค

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและข้อคำถาม

2.2 สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากำหนดเป็นตัวแปรต้น และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นตัวแปรตาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำการประเมินค่าตามความคิดเห็น

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้มาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC (Item Objective Congruence) ตามวิธีของ Rovinelli & Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 125-139) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงตามสาระการเรียนรู้ที่ใช้ได้ โดยใช้ค่า IOC ตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 ผลปรากฏว่า ข้อสอบอยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .69-1.00

2.4 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจการจำแนก (r) เป็นรายข้อ จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง .35 - .75 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22 - .61 เก็บไว้ จำนวน 30 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ จากนั้นได้นำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR20 ของ Kuder-Richardson (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 159-162) ค่าความเชื่อมั่นจากผลการวิเคราะห์เท่ากับ .78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามจำนวน 361 คน และได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากตำราเอกสาร และค้นคว้าจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เพื่อบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามอายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentages)

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

T-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

F-test ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เช่น อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ (Least Significant Different: LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม พบว่า

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล(ระดับ)	ลำดับที่
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.64	.514	มาก	4
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.91	.784	มาก	2
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.97	.485	มาก	1
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.72	.766	มาก	3
รวม	3.81	.637	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อมีระดับอยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และลำดับสุดท้าย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นก็ต่อเมื่อมีผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งหมด เนื่องจากการได้มีส่วนร่วมในการกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น การให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรม/โครงการตามนโยบายที่วางไว้ร่วมทั้งการมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาท้องถิ่น และ แนวทางการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมที่ประชาชนสนใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแสดงความคิดเห็น รวมไปถึงเกิดการประสานงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งในการทำกิจกรรมและเรียนรู้การบริหารจัดการอย่างทั่วถึง อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนตามแนวทางสู่ความยั่งยืน ทั้งนี้ การเข้าไปมีส่วนร่วมจะต้องเกิดจากความสมัครใจของประชาชนเอง และควรสร้างความตระหนักถึงปัญหาที่จะต้องวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาสังคม ร่วมกันกำหนดนโยบายการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน ร่วมสนับสนุนกิจกรรมหรือการบริจาค เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่ท้องถิ่นของตน ตลอดจนสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนทุกคน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรากร พันธุ์หอม (2559) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) กรณีศึกษาบ้านเนินกระบก หมู่ที่ 12 ตำบลท่าตะเียบ อำเภوتاตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการขั้นตอนบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน 8 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูล การเตรียมการประชุมหมู่บ้าน การประชุมหมู่บ้าน

การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน การให้ความเห็นชอบและรับรองแผนฯ การประสานและการใช้แผนฯ การตรวจสอบและติดตามผล และการทบทวนปรับปรุงแผนฯ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ สถานภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการขั้นตอนบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน 8 ขั้นตอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ข้อเสนอแนะจากการศึกษารั้งนี้ คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ควรจัดประชุมประชาคมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ อุบโศก บริโศก และจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในด้าน การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม และสร้างอาชีพเสริมด้านการเกษตร โดยวิทยากรในพื้นที่และจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา รับประทานอาหาร ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลดา อินฉัตร และอนันต์ ธรรมชาลัย (2560) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของ พื้นที่ภาคอีสานตอนใต้ ผลการศึกษพบว่า 1. สภาพและปัญหาการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ ภาคอีสานตอนใต้ พบปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากร ปัญหาด้านกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ร่วมของกลุ่มต่างๆ โดยภาครัฐ และปัญหาด้านการประกอบอาชีพของชุมชน 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของ พื้นที่ภาคอีสานตอนใต้ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) เมื่อ พิจารณาเป็นรายกรณีพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ ด้านการเมือง และด้าน การศึกษา ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ด้านความพึงพอใจ ด้านการจัดการ เชิงกลยุทธ์ และวัฒนธรรมองค์กร/ท้องถิ่น ด้านกระบวนการบริการ ด้านสังคม ด้านตัวแบบการมีส่วนร่วม ด้านรูปแบบนโยบายสาธารณะและเศรษฐกิจ ตามลำดับ 3. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในระดับ ท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้ พบว่า ปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคลของผู้มีส่วนร่วมที่แตกต่างกันมีผลต่อการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น เพศ อาชีพ 4. แนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสาน ตอนใต้ พบว่า ภาครัฐควรดำเนินการสนับสนุนปัจจัยด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านตัวแบบการมีส่วนร่วม ด้านสังคม และด้านการศึกษา ให้กับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจต่อการบริหารนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในรูปแบบของตัวแทนภาคประชาชนให้มากขึ้น เช่น การร่วมในการพิจารณาจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบการดำเนินงานของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนป้องกันต่างๆ และเร่งรัดให้เกิดกระบวนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนในทุกรูปแบบ เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่กับการบริหารปกครองท้องถิ่น
2. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง (References)

- จริญญา บันเทิง. (2548). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: โอเอ พรินติ้งการพิมพ์.
- จาริณี แจ่มจำ. (2553). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐหทัย เดโชพัฒนชัยานิน. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2554 – 2556) ของเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นิรากร พันธุ์หอม. (2559). *การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) กรณีศึกษาบ้านเนินกระบก หมู่ที่ 12 ตำบลท่าตะเกียบ อำเภوتاตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วิลัยเสถียร และคณะ. (2548). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิลดา อินฉัตร และอนันต์ ธรรมชาลย์. (2560). *แนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.